

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ
ЗЛОЧИННОСТІ:
МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА
НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»**

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організований злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організований злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організований злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Андрій ЗАГОРОДНІЙ ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧОГО Й ЕКСПЕРТА ПРИ ПІДГОТОВЦІ ДО ПРИЗНАЧЕННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ.....	77
Iordan KIURKCIU, Svetlana COTOROBAL, Ana-Maria CÎȘLEANU ROLUL EXPERTULUI JUDICIAR ÎN COMBATETEREA CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE.....	80
Юлія КОМАР ЗНАЧЕННЯ СУДОВОЇ ЕКСПЕРТИЗИ У ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....	85
Остап КУДЛАТИЙ ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ЗЛОЧИНІВ ОРГАНІЗОВАНОГО ХАРАКТЕРУ.....	89
Назар ЛИСЯК ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ КОМП'ЮТЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ОНЛАЙН-ШАХРАЙСТВА.....	93
Mădălina Elena MASCARELL DIMENSIUNEA EPISTEMOLOGICĂ A EXPERTIZEI ÎN INVESTIGAREA CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE.....	96
Анастасія МУРАШКО МЕРЕЖЕВИЙ ПРОФАЙЛІНГ ЯК ЗАСІБ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ОСОБИ.....	101
Олена САВИЦЬКА, Наталія ХОМИЧ ЕКОЛОГІЧНІ ЗЛОЧИНИ ТА СУДОВО-ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....	104
Яна ПЕТРЕНКО ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ НЕЗАКОННИХ ПОРУБОК ЛІСУ ЯК ПРОЯВУ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ.....	108
Катерина РУБЕЦЬ МОЖЛИВОСТІ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ПОЧЕРКОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ У РОЗСЛІДУВАННІ ЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ОРГАНІЗОВАНИМИ ГРУПАМИ ТА ЗЛОЧИННИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ.....	111
Олена САВЧУК МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ПІДПИСІВ ТА ПОЧЕРКУ ПРИ ДОКУМЕНТУВАННІ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІЗОВАНИХ ЗЛОЧИННИХ СТРУКТУР.....	115
Людмила СОН ВИДИ ІДЕНТИФІКАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ВИКРАДЕННЯМ ДІТЕЙ.....	119
Ксенія ТОДОРОВА ЗАСТОСУВАННЯ ПОРТРЕТНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗКРИТТІ ЗЛОЧИНІ.....	122

Mascarell Mădălina Elena

Doctor în drept

România, jud. Bacău

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-0951-5726>

email: Mascarell.legal@gmail.com

DIMENSIUNEA EPISTEMOLOGICĂ A EXPERTIZEI ÎN INVESTIGAREA CRIMINALITĂȚII ORGANIZATE

Criminalitatea organizată reprezintă una dintre cele mai complexe forme de manifestare a fenomenului contemporan, cu ramificații transnaționale și implicații economice, politice și sociale majore. În fața acestui tip de criminalitate, simpla aplicare a normelor juridice nu este suficientă; este necesară o abordare integrată, în care expertiza științifică devine un instrument esențial pentru descoperirea adevărului și consolidarea încrederii în justiție.

Dimensiunea epistemologică a expertizei se referă la modul în care aceasta contribuie la producerea și validarea cunoașterii în procesul penal, la rolul ei în stabilirea adevărului judiciar și la relația dintre rațiunea juridică și rațiunea științifică. Într-o lume marcată de globalizare, digitalizare și diversificare a formelor de criminalitate, expertiza nu mai este doar un mijloc de probă, ci o formă de raționament științific aplicat dreptului, un garant al obiectivității și al rigorii în actul de justiție.

Cuvinte cheie: criminalitate organizată, expertiză științifică, dimensiune epistemologică, digitalizare, globalizare, încredere.

Mascarell Mădălina Elena

Doctor of Laws

Bacau County, Romania

THE EPISTEMOLOGICAL DIMENSION OF EXPERTISE IN THE INVESTIGATION OF ORGANIZED CRIME

Organized crime is one of the most complex forms of manifestation of the contemporary phenomenon, with transnational ramifications and major economic, political and social implications. In the face of this type of crime, the mere application of legal rules is not enough; An integrated approach is needed, in which scientific expertise becomes an essential tool for uncovering the truth and building trust in justice.

The epistemological dimension of expertise refers to the way in which it contributes to the production and validation of knowledge in criminal proceedings, its role in establishing judicial truth, and the relationship between legal and scientific reason. In a world marked by globalization, digitalization and diversification of forms of crime, expertise is no longer just a means of proof, but a form of scientific reasoning applied to law, a guarantor of objectivity and rigor in the act of justice.

Keywords: organized crime, scientific expertise, epistemological dimension, digitalization, globalization, trust.

Considerații introductive. Criminalitatea organizată reprezintă una dintre cele mai complexe forme de manifestare a fenomenului infracțional contemporan, cu ramificații transnaționale și implicații economice, politice și sociale majore. În fața acestui tip de criminalitate, simpla aplicare a normelor juridice nu este suficientă: este necesară o abordare integrată, în care *expertiza științifică* devine un instrument esențial pentru descoperirea adevărului și consolidarea încrederii în justiție.

Dimensiunea epistemologică a expertizei se referă la modul în care aceasta contribuie la producerea și validarea cunoașterii în procesul penal, la rolul ei în stabilirea adevărului judiciar și la relația dintre rațiunea juridică și rațiunea științifică. Într-o lume marcată de globalizare, digitalizare și diversificare a formelor de criminalitate, expertiza nu mai este doar un mijloc de probă, ci o formă de raționament științific aplicat dreptului, un garant al obiectivității și al rigorii în actul de justiție.

Expertiza ca formă de cunoaștere științifică în procesul penal. Expertiza constituie un mijloc probator esențial în procesul penal, întrucât, în numeroase cauze, soluționarea corectă a problemelor supuse judecării presupune cunoștințe de specialitate care depășesc domeniul juridic. În vederea lămuririi aspectelor de fapt a căror interpretare necesită o competență tehnică, științifică sau artistică, organul judiciar apelează la expertiza efectuată de persoane calificate în domeniul respectiv. . [2.p.48] Efectuarea unei expertize implică parcurgerea unei proceduri riguroase, concepută să garanteze corectitudinea și obiectivitatea informațiilor supuse analizei, precum și transparența demersului expertului și acuratețea concluziilor formulate.

Potrivit art. 172 alin. (1) din Codul de procedură penală, *«efectuarea unei expertize se dispune atunci când, pentru constatarea, clarificarea ori evaluarea unor fapte sau împrejurări care prezintă importanță pentru aflarea adevărului, este necesară opinia unui expert.»* . [4.pp.439-452] De asemenea, conform alin.(2) al aceluiași articol, expertiza poate fi dispusă atât în cursul urmăririi penale, cât și în faza de judecată, din oficiu sau la cererea părților ori a subiecților procesuali principali.

În esență, expertiza presupune transpunerea unei cunoștințe științifice specializate într-un context juridic. Ea devine un proces epistemologic prin care faptele empirice sunt analizate, interpretate și transformate în informație probatorie. Expertul, ca «subiect al cunoașterii judiciare» are misiunea de a observa, interpreta și verifica urmele materiale, raportându-se la metodologii științifice recunoscute.

Epistemologia expertizei presupune, prin urmare, rigurozitate metodologică, verificabilitate și obiectivitate. Conform principiului legalității probelor, nicio expertiză nu poate produce efecte dacă nu respectă standardele științifice și procesuale care îi conferă credibilitate.

În concluzie, expertiza este un pod între adevărul științific și adevărul juridic. Adevărul științific se bazează pe demonstrație și legi naturale, în timp ce adevărul juridic rezultă din aprecierea probelor de către magistrat. Expertiza le unește, oferind

judicatorului o perspectivă verificabilă asupra faptelor. În plan epistemologic, criminalistica este o știință a descoperirii și validării probelor. Ea oferă metodologia prin care urmele sunt transformate în informații, iar informațiile în cunoaștere probatorie. Expertiza criminalistică devine, astfel, un proces de raționament aplicat bazat pe observare, analiză comparativă și interpretare logică.

Rolul expertizei criminalistice în investigarea criminalității organizate.

Criminalitatea organizată constituie una dintre cele mai complexe și mai periculoase forme de manifestare a infracționalității contemporane. În ultimele decenii, atât în Uniunea Europeană cât și pe plan global, s-a constatat o extindere semnificativă a rețelelor infracționale și o diversificare a formelor de acțiune specifice acestui tip de criminalitate, fenomen care afectează profund ordinea socială, economică și juridică. [1.p.15]

Înțelegerea acestui fenomen impune, ca prim pas, definirea clară și riguroasă a conceptului de criminalitate organizată. Lipsa unei definiții unitare, precise și cuprinzătoare, coroborată cu pluralitatea abordărilor doctrinare și instituționale, generează confuzii și divergențe în ceea ce privește natura, formele de manifestare, amploarea și gradul de pericol social al fenomenului. Această ambiguitate conceptuală are consecințe semnificative asupra modului în care este configurată reacția socială și juridică față de criminalitatea organizată. În absența unei delimitări teoretice coerente, politicile penale pot deveni ineficiente, iar măsurile legislative sau represive riscă să fie fragmentate sau neadaptate realităților criminologice, diminuând astfel eficiența luptei împotriva acestui fenomen complex și dinamic. [3.p.202]

În acest context, instrumentele probatorii cu valoare științifică, în special expertizele, devin indispensabile pentru depășirea acestor ambiguități conceptuale și pentru ancorarea intervenției judiciare într-o fundamentare tehnică obiectivă. Tocmai pentru că natura criminalității organizate este fluidă, transnațională și adesea ocultată, expertizele permit reconstrucția factuală a mecanismelor infracționale prin metode verificate și reproductibile. [2.p.46]

În practica judiciară, expertizele utilizate frecvent în investigarea criminalității organizate includ: *expertizele informatic-criminalistice*, folosite pentru analiza sistemelor, dispozitivelor și comunicațiilor electronice, având un rol esențial în cazurile de trafic de persoane, spălare de bani sau fraude informatice. *Expertizele financiar-contabile*, care contribuie la identificarea circuitelor ilicite, la urmărirea fluxurilor financiare și la probarea infracțiunilor de corupție ori evaziune. *Expertizele ADN și biologice*, indispensabile în cauzele de crimă organizată cu elemente de violență, trafic de persoane sau omoruri, precum și *expertizele balistice și traseologice*, care clarifică utilizarea armelor de foc sau a altor mijloace de constrângere în cadrul grupurilor criminale.

Prin urmare, din perspectivă juridică, valoarea epistemologică a acestor expertize rezidă în capacitatea lor de a produce cunoaștere obiectivă, verificabilă și logic coerentă. Spre deosebire de alte mijloace de probă, expertiza aduce un grad înalt de certitudine, întrucât se bazează pe standarde științifice și pe metode recunoscute internațional.

Aspecte aplicative și provocări în practica judiciară. Epistemologia aplicată a expertizei presupune nu doar rigoare științifică, ci și înțelegerea limitelor metodei. În practica judiciară, se pot observa trei tipuri majore de provocări.

Provocări metodologice. Din perspectivă epistemologică, fundamentul oricărei expertize îl constituie *metoda*. Or, una dintre principalele dificultăți cu care se confruntă sistemul judiciar românesc este lipsa unor standarde unitare la nivel național pentru verificarea, validarea și omologarea metodelor de analiză.

Lipsa unei metodologii uniformizate produce efecte directe asupra actului de justiție: determină discrepanțe în interpretarea rezultatelor între experți; reduce posibilitatea replicării și verificării independente a concluziilor și generează vulnerabilități probatorii care pot fi exploatare în faza de constatare judiciară.

Această realitate afectează însăși dimensiunea epistemologică a expertizei, întrucât știința criminalistică, privită ca proces de cunoaștere, își pierde caracterul universal și verificabil atunci când metodologia este fragmentată. În lipsa unor criterii uniforme de validare, actul experimental riscă să devină dependent de variabile subiective: pregătirea expertului, dotarea laboratorului, resursele instituționale sau chiar abordările regionale. Este necesară, prin urmare, instituirea unui cadru național unitar de acreditare a metodelor de expertiză criminalistică, armonizat cu standardele europene și cu recomandările *European Network of Forensic Science Institutes (ENFSI)*. O asemenea inițiativă ar garanta nu doar coerența științifică, ci și recunoașterea transnațională a expertizelor, aspect esențial într-un context în care criminalitatea organizată depășește granițele statelor.

Provocări instituționale. Pe lângă dificultățile metodologice, expertiza criminalistică se confruntă cu provocări instituționale, determinate de complexitatea relațiilor dintre organele judiciare, experții independenți și instituțiile internaționale. În cauzele privind criminalitatea organizată transnațională, colaborarea între entitățile implicate este adesea limitată de diferențe de reglementare, lipsa interoperabilității procedurale și absența unui mecanism coerent de schimb de date științifice. Această realitate se regăsește și în sfera cooperării judiciare internaționale, unde s-a demonstrat că lipsa uniformității între sistemele de drept europene generează obstacole practice în recunoașterea și executarea hotărârilor. Analog, în domeniul expertizei criminalistice, diferențele dintre standardele de acreditare, formare profesională a experților și procedurile de laborator conduc la dificultăți similare. De exemplu, o expertiză realizată într-un stat membru al Uniunii Europene poate fi contestată într-un alt stat pe motivul neomologării metodei sau al lipsei recunoașterii statutului expertului.

În concluzie, pentru a depăși aceste obstacole, este necesară consolidarea unui cadru instituțional de interoperabilitate științifică, care să permită recunoașterea reciprocă a expertizelor criminalistice între statele membre.

Provocări epistemice. Cea mai profundă categorie de provocări privește însăși dimensiunea epistemică a expertizei – adică raportul dintre cunoașterea științifică și obiectivitatea actului juridic. Deși expertiza are la bază metode raționale și verificabile, procesul de interpretare a datelor implică inevitabil factori cognitivi și contextuali.

Concluzii. Dimensiunea epistemologică a expertizei criminalistice dezvăluie complexitatea actului de cunoaștere aplicat în procesul penal. În investigarea criminalității organizate, expertiza nu este doar un instrument tehnic, ci și o formă de raționalitate probatorie, situată la intersecția dintre știință, drept și etică.

Provocările metodologice impun uniformizare și rigoare; cele instituționale «cer» cooperare și interoperabilitate, iar cele epistemice reclamă o reflecție critică asupra limitelor propriei cunoașteri. Numai printr-o abordare integrată a acestor dimensiuni se poate atinge idealul epistemologic al expertizei: adevărul științific pus în slujba adevărului judiciar.

Lista de referințe:

1. Darian Rakitovan, *Criminalitatea organizată în legislația penală a Republicii Serbia și a României*, Editura Universul Juridic, București, 2018, pag.15
2. Franț Ancuța Elena, *Criminalistică, Curs universitar*, Ediția a III-a revăzută și adăugită, pag. 48.
3. Măgureanu Alexandru Florin, *Criminologie. Curs universitar*, Editura Universul Juridic, București, 2025, pag. 202.
4. Morar Daniel Marius ș.a. *Codul de procedură penală în jurisprudența Curții Constituționale*, Editura Hamangiu, 2021, pp. 439 – 452